

Intian itsenäistyminen

Brittiläiseen imperiumiin ennen toista maailmansotaa sisältynyt Intia oli laaja hallinnollinen yksikkö. Siihen kuului nykyisin valtiona tunnetun Intian lisäksi useita itsenäistyneitä maita: Pakistan, Bangladesh (aikaisemmin Itä-Pakistan), Sri Lanka (entinen Ceylon), Myanmar (entinen Burma) sekä myös kauempana sijainneet Aden ja Jemen. Historiallisesti ei voida puhua Intiasta kansakuntana vaan laajana alueena, jossa oli lukuisia ruhtinaskuntia ja muita yhteisöjä. Ei myöskään ollut yhteistä kieltä tai uskontoa.

Toisen maailmansodan aikana Intian itsenäistymispaineet kasvoivat, mutta Iso-Britannia yritti vielä hillitä itsenäisyysliikkeitä laajoilla vangitsemisilla. Suurimman ryhmittymän, kongressiliikkeen, johtajat Mahatma Gandhi ja Jawaharlal Nehru vangittiin 60 000 kannattajansa ohella. Englantilaisilla ei enää sodan heikentäminä ollut kuitenkaan voimaa vastustaa itsenäistymistä, joka toteutettiin sopimuksella 15.8.1947. Siihen mennessä oli konflikti muslimien (muslimiliiton) ja toisaalta Intiassa enemmistöä edustaneiden hindujen ja muiden yhtenäisvaltiota kannattaneen kongressiliikkeen kannattajien välillä kärjistynyt.

Muslimi-aktivistit olivat tukeneet englantilaisia sodan aikana ja pyrkivät oman valtion muodostamiseen. Itsenäistymispäivänä elokuussa 1947 jako Intiaan ja Pakistaniin oli jo hahmottunut, mutta rajat eivät vastanneet uskontokuntien tai etnisten ryhmien rajoja. Miljoonia ihmisiä ajettiin pois kotiseuduiltaan, ja satoja tuhansia kuoli mellakoissa ja muissa väkivaltaisuuksissa. Myös Mahatma Gandhi murhattiin jo vuonna 1948.

Intiassa oli itsenäistymisen aikoihin noin 400 miljoonaa asukasta. Poliittinen järjestelmä on ollut verraten demokraattinen liittovaltion rakenne. Väkiluku on kasvanut nopeasti nykyiseen yli miljardiin asukkaaseen. Maa on ollut köyhä ja sisäiset elintasoerot erittäin suuret. Poliittisesti ja taloudellisesti Intia ei kyennyt esittämään väkilukunsa mukaista roolia kansainvälisessä politiikassa, vaikka se aluksi oli hyvin aktiivinen "kolmannen maailman" maita yhteen koonneessa Bandungin liikkeessä. Yhteiskunnallinen vakaumus on ollut heikolla pohjalla, ja politiikka ajoittain hyvin väkivaltaista. Hindut, muslimit, sikhit ja monet muut väestöryhmät ovat jatkuvasti kamppailleet toisiaan vastaan laajan maan eri puolilla.

Pakistan oli aluksi kaksiosainen valtio jakautuen Länsi- ja Itä-Pakistaniin, joiden välissä oli Intian aluetta 2000 kilometriä. Itäpuolisko itsenäistyi myöhemmin Bangladeshiksi.

Itsenäistymiseen liittyi Intian ja Pakistanin välille kehittynyt kiista Kashmirin alueen hallinnasta, eikä sitä ole saatu ratkaisuun vielä. Ulkoisesti Intialla on ollut Pakistanin lisäksi konflikteja lähinnä Kiinan kanssa. Neuvostoliitto pyrki kylmän sodan aikana tukemaan Intiaa, kun taas Yhdysvallat ja ajoittain myös Kiina ovat tukeneet Pakistania. Pakistanissa oli myös amerikkalaisia sotilastukikohtia.

Lähteinä mm Raymond Cartier, Nach dem Zweiten Weltkrieg (1976), s. 185 - 212; internetissä: <http://adaniel.tripod.com/politicalissues.htm>